

Bebeklerin Teknolojik Araçları Kullanmalarıyla İlgili Anne Görüşleri

MAKALE TÜRÜ	Başvuru Tarihi	Kabul Tarihi	Yayın Tarihi
Araştırma Makalesi	10.07.2020	25.01.2021	01.02.2021

Nesrin Işıkoğlu ¹ ve Erinç Ergenekon ²
Pamukkale Üniversitesi

Öz

Bu araştırmanın amacı 0-36 aylık bebeği olan annelerin bebeklerde teknolojik araç kullanımı konusundaki algı ve görüşlerinin incelenmesidir. Bebeklerin günlük yaşantılarında teknolojik araç kullanıp kullanmadığını, annelerin bu araçları hangi amaçla kullandıklarını belirlemek amacıyla yapılan bu çalışmada fenomenoloji deseninden yararlanılmıştır. Araştırmada 0-36 aylık bebeği olan sekiz anne ile yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılmıştır. Verilerin analizinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bebeklerde teknoloji kullanımına ilişkin (1) Amaçlar (2) Yararlar (3) Zararlar (4) Tepkiler ve (5) Çelişkiler olmak üzere beş ana tema ortaya çıkmıştır. Annelerin teknolojik araçları yemek yedirme, sakinleştirme gibi bebek bakım rutinlerinde kullandıklarını, bebekler ve anneler için teknolojik araçların çeşitli yararları olsa da iki yaşından önce bu araçların kullanımının bebekler için zararlı olabileceğini düşündükleri ortaya çıkmıştır. Anneler, teknolojik araçların görüntülü konuşma gibi olanaklar tanınmasını yararları arasında olduğunu vurgulanmışlardır. Bebeklerin teknolojik araçlara ilgisinin olduğu ve bu araçları bırakmaları istendiğinde olumsuz tepkiler sergiledikleri anneler tarafından belirtilmiştir. Ayrıca dijital çağda bebekleri teknolojik araçlardan uzak tutmanın olanaklı olmadığını bu nedenle annelerin bu araçları bebeklerine verirken çelişkili algılar taşıdıkları saptanmıştır.

Anahtar sözcükler: Teknolojik araçlar, akıllı telefon, tablet, bebekler, anne görüşleri.

Etik kurul kararı: Bu araştırma, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 30/06/2020-E.39051 tarih ve sayılı izni ile uygun bulunmuştur.

¹Sorumlu Yazar: Prof. Dr., Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, e-posta: nisikoglu@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7010-302X>

²Öğr. Gör., Tavas Meslek Yüksekokulu, Çocuk Bakımı ve Gençlik Hizmetleri Bölümü, e-posta: eergenekon@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9683-7600>

Günümüzde bebekler ve küçük çocuklar geleneksel ve yeni teknolojik araçlar ile donatılmış bir ortamda büyümektedirler. Teknolojinin hızla gelişmesi bebeklerin televizyon, telefon, tablet ve bilgisayar gibi araçlarla erken dönemde tanışmasına neden olmaktadır. Yaşamın ilk yıllarını oluşturan bebeklik dönemi gelişim ve öğrenme açısından temel bir süreçtir. Bebeklikte bedensel, bilişsel, dil, sosyal ve duygusal gelişimde hızlı değişimler olmakta bu dönem insan gelişiminde kritik dönem olarak kabul edilmektedir (Berk, çev. 2013). Bu nedenle duyarlı ebeveyn bebek etkileşimi, oyun, sevgi, ilgi ve yakınlık göstermenin bebek gelişimi için önemli olduğu vurgulanmaktadır (Bernier, Calkins ve Bell, 2016). Bu süreçte çevresel etkenler ebeveynlerin kendi medya kullanımları ve medya teknolojilerine karşı tutumları, bebeklerin ev yaşamını ve teknolojik araçlarla olan deneyimlerini doğrudan etkilemektedir (Lauricella, Wartella ve Rideout, 2015). Gelişimsel olarak kritik olan bu dönemde bebekler kasıtlı veya kasıtsız teknolojik araçlara maruz kalmalarında anneler kilit etkilere sahiptir. Annelerin teknolojik araçlara yönelik algı ve görüşlerinin incelenmesi bu bağlamda yararlı olacaktır.

Bebekler ve çocuklar için tablet, akıllı telefon, TV gibi teknolojik araçların etkilerine yönelik uzmanlar farklı görüşler taşımaktadır. Teknolojik araçlar doğru ve etkin kullanıldığında anaokulu çağı çocuklarının öğrenmelerini desteklediği, fazla kullanımın ise görme problemleri, uzun süre hareketsizliğe bağlı şişmanlık gibi sorunlara yol açabileceği belirtilmektedir (American Academy of Pediatrics-AAP, 2016; Epstein, 2015). Konu bebekleri nasıl etkilediğine geldiğinde ise, teknolojinin uzun süreli etkilerine yönelik çok fazla sayıda ampirik araştırmanın olmadığı (Işıkoğlu-Erdoğan, 2017; Lovato ve Waxman, 2016), bebeklerin teknolojik araçlarla etkileşiminin hiç olmaması veya çok sınırlı olması yönünde uzman tavsiyelerinin bulunduğu görülmektedir (AAP, 2016; Yeşilay, 2020).

Teknolojinin olumlu ve olumsuz etkilerini gösteren araştırmalar bulunmakta ve bunlarda daha çok öğrenme konusuna ve uzun yıllardır kullanılan bir teknolojik araç olan TV'nin etkilerine odaklanılmıştır. Bu çalışmalar *video yetersizliği* (Anderson ve Pempek, 2005) ya da *transfer yetersizliği* (Barr, 2013) olarak adlandırılan etki nedeniyle bebeklerin ekrandan öğrenmelerinin üçboyutlu gerçek materyallerden öğrenmelerine göre daha az etkili olduğunu göstermektedir. Ancak bebek ekran başındayken ebeveynin bebekle birlikte ekrandan izlediklerini destekleyen, açıklayan ve tekrarlayan diyalog başlatmasının bebeklerin ekrandan yeni şeyler öğrenmesini sağladığını gösteren güncel araştırma sonuçları da bulunmaktadır (Hipp ve diğ., 2017). Bebeklerin ekrandan öğrenmelerinin sınırlı olmasına rağmen, ebeveynlerin bebeklerini teknolojik araçlara maruz bıraktıklarını inceleyen araştırmacılar *ver eline* etkisi olarak açıklanan teknolojik araçların bebekleri meşgul etmede etkili olduklarını ve yaygın olarak kullanıldığını göstermektedir (Chiong ve Schuler, 2010). Bebek huysuzlandığında ebeveynin onun eline akıllı telefon, tablet uzatması ya da izlemesi için televizyonu açması ile bebek sakinleşmekte ve bir süre meşgul olmaktadır. Bu şekilde teknolojik araçların kontrolsüz şekilde bebek bakıcısı gibi kullanılmasının sakıncaları olduğu da vurgulanmaktadır (AAP, 2016; Stephen ve Plowman, 2014). Çeşitli araştırmalar ebeveynlerin yemek yerken, seyahat ederken, sıra beklerken

bebekleri sakinleştirmek için mobil araçlara başvurduklarını göstermektedir (Nevski, ve Siibak, 2016; Wartella, Rideout, Lauricella ve Connell, 2014).

Teknolojinin olumsuz etkilerinin yanı sıra uygun içerik ve zaman sınırlaması olduğunda bu araçların bilişsel, dil ve sosyal becerileri; aynı zamanda okula hazırbulunuşluğu desteklediğine dair kanıtlar vardır (Bergen, Davis ve Abbitt, 2016; Lerner ve Barr, 2014). Ayrıca eğitici içerikli programların 3-5 yaş arasındaki çocukların öğrenmesini desteklediğine dair bulgular bulunmaktadır (Aladé, Lauricella, Beaudoin-Ryan, ve Wartella, 2016; Zimmerman ve Christakis, 2005; Zimmerman ve diğ., 2009). Bebekler için görüntülü sohbetler uzakta olan aile bireyleriyle görüşmesine imkan tanırken bebekler canlı sohbetlerden olduğu kadar görüntülü sohbetler yoluyla yeni fiiller öğrenebilmektedir (Roseberry, Hirsh-Pasek ve Golinkof, 2014). Görüntülü sohbetler, bebeklere yalnızca iki boyut sunsa da gerçek zamanlı sosyal etkileşimler aracılığıyla taklit ve görsel dikkat becerilerinde artışın yanı sıra bilişsel ve sosyal öğrenmenin gerçekleştiğini ortaya koyan sonuçlar bulunmaktadır (McClure ve Barr, 2017; McClure, Chentsova-Dutton, Holochwost, Parrott, ve Barr, 2018; Meltzoff ve Kuhl, 2016; Myers, LeWitt, Gallo, ve Maselli, 2017).

Bebeklerin teknolojik araçları nasıl ve ne kadar kullanabileceklerine dair çeşitli kurum ve kuruluşlar ebeveynler için öneriler yayınlamışlardır. En dikkat çekici önerilerden birini yayınlayan Amerikan Pediatri Akademisi 0-18 aylık bebekler için sadece 5-10 dakika gibi görüntülü konuşma programlarını; 18-24 aylık bebekler için ise en fazla 30 dakikaya kadar yetişkin eşliğinde eğitici oyun programlarını kullanmalarını önermektedir (AAP, 2016). Ülkemizde bağımlılıkla mücadele eden Yeşilay ise iki yaştan küçük çocukların internet, TV ya da bilgisayarla karşılaşmasının uygun olmadığını belirterek ebeveynlere bebekler için teknoloji kullanımını hiç önermemektedir (Yeşilay, 2020). Bunlara rağmen araştırma sonuçları bebeklerin günde önerilen ekran sürelerinden daha fazla ekrana maruz bırakıldıklarını göstermektedir (Budak, 2020; Courage, 2017; Işıkoğlu-Erdoğan, 2017; Kucirkova, Littleton ve Kyparissiadis, 2018; Radesky, Silverstein, Zuckerman ve Christakis, 2014). Bir yaş altı bebeklerin günde ortalama 54 dakika TV, akıllı telefon ve tablet kullandıkları ve üç yaşa kadar günlük ortalama sürenin 2 saate çıktığı saptanmıştır (Işıkoğlu-Erdoğan, 2017). Benzer araştırmalar 18-24 aylık bebekler için yemek yedirme, susturma/oyalama, uyutma ve konuşmasını sağlama gibi gerekçelerle ebeveynlerin dijital araç kullandıkları (Günüç ve Atlı, 2018) ve genellikle çizgi film izlettikleri ve dijital oyun oynattıkları saptanmıştır (Aral ve Doğan-Keskin, 2018).

Teknolojik araçlarla çocukların etkileşimini kolaylaştıran birincil kişiler ebeveynlerdir (Lauricella ve diğ., 2015; Terras ve Ramsay, 2016). Ebeveynlerin bebek ve çocuklarına teknolojik araçlar sunarken çeşitli medya arabuluculuk stratejileri kullandıkları görülmektedir. Bu stratejiler arasında *aktif aracılık* olarak adlandırılan ve medya kullanımıyla ilgili açıklayıcı ve yönlendirici tutum/davranışları içeren bu strateji yararlı bulunmaktadır (Livingstone, Mascheroni, Dreier, Chaudron ve Laage, 2015). Aktif aracılık stratejisini benimseyen ebeveynler çocuğuna teknoloji

kullanırken eşlik edilen, aktif olarak olumlu içerik ve süreleri teşvik ederken olumsuz medya ve teknoloji kullanımının etkilerini açıklayan davranışlar gösterirler. Bu sayede çocukların medya ve teknolojiyle ilgili bilinçli ve güvenilir tüketim alışkanlıkları kazanmaları ve eleştirel bakış geliştirmeleri sağlanmaktadır (Linebarger ve Barr, 2016). Bu bağlamda ebeveynlerin teknolojik araçları bebekleriyle tanıştırmaları ve onların kullanma alışkanlıkları geliştirmelerinde kilit roller oynadıkları görülmektedir (Işıkoğlu-Erdoğan, 2019; Livingstone ve diğ., 2015).

Bu araştırmanın kuramsal çerçevesini şekillendiren Ekolojik Sistem Teorisine (Bronfenbrenner, 1979) göre bireylerin gelişiminde içinde buldukları ortam çeşitli katmanlarda gelişimi etkiler. Bu katmanlar mikro sistem olarak bilinen yakın çevre; ekosistem olarak bilinen çocuğun ailesi ve toplum arasındaki spesifik ilişkiler; makro sistem olarak bilinen daha uzak çevresel faktörler ve kronosistem olarak bilinen hem çocukların yaşı hem de büyüdükleri tarihsel dönem dahil olmak üzere bireylerin gelişimini şekillendirmektedir (Berk, çev. 2013). Teknolojik araçların bu tanımlanan tüm ekolojik sistemler içinde aktif olarak yer alması bebeklerin gelişimini doğrudan etkilemektedir. Bu nedenle mikro sistemde yer alan ebeveynlerin bebekleri ile teknolojik araçları nasıl kullandıkları, ne amaçla teknolojik araçlarla onları tanıştırdıkları ve konu ile ilgili algı ve görüşlerinin incelenmesi önem taşımaktadır. Bebeklerin yaşamına yeni giren teknolojik araçların ve ebeveyn davranışlarının derinlemesine incelenmesinin alanyazına önemli katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın temel amacı 0-36 aylık bebeği olan annelerin bebekleriyle akıllı telefon, tablet, TV gibi teknolojik araçları nasıl kullandıklarını saptamak ve bu konuya ilişkin algı ve görüşlerini incelemektir.

Yöntem

Bu bölümde araştırma modeli, çalışma grubu, veri toplama aracı ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel araştırma geleneklerinden fenomenoloji deseninde gerçekleştirilmiştir. Hem bir felsefi bakış hem de bir araştırma yaklaşımı olan fenomenoloji deseninde, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olguların bireylerin veya bir grubun yaşadığı deneyimleri açısından tanımlanması söz konusudur (Christensen, Johnson ve Turner, çev. 2015; Cresswell, çev. 2017; Merriam, çev. 2013). Bu çalışmada önemli bir olgu olan teknolojik araç kullanımı 0-36 aylık bebeği olan annelerin bakış açısından ele alınmıştır. Annelerin bebekleriyle teknolojik araçları nasıl algıladıkları, amaçları ve görüşleri derinlemesine incelenmiştir. Bu araştırma, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 30/06/2020-E.39051 tarih ve sayılı izni ile uygun bulunmuştur.

Çalışma Grubu

Amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen 0-36 ay arası bebeği olan sekiz anne çalışma grubunu oluşturmaktadır. Katılımcı anneler belirlenirken 0-36 aylık

bebeğinin olması ölçütü dikkate alınmıştır. Bu amaçla Denizli ili merkezinde bulunan bir okul öncesi eğitimi kurumunun müdürü ile görüşmüş, çalışmanın amaçları açıklanmış ve bu dönemde bebeği olan annelere araştırma hakkında bilgi vermesi istenmiştir. Bu yolla gönüllü olan sekiz anne telefon numaralarını okula bırakmışlardır. Bu annelere telefonla ulaşılarak araştırmaya katılmaları için tekrar davet edilmişler ve yüz yüze görüşmeler için randevu alınmıştır. Görüşmelere katılan sekiz anne çalışmaya onam formu doldurarak katılmışlardır. Çalışma grubunda yer alan annelerin yaş ortalaması 25'tir; en küçük anne 28 yaşında, en büyük anne 42 yaşındadır. Araştırmaya katılan annelerden ikisi lise, biri önlisans, dört anne lisans ve bir anne lisansüstü mezundur. Annelerin bebekleri 5, 10, 11, 12, 14, 18, 24, 32 aylıktır ve üçü erkek, beşi ise kızdır. Ayrıca araştırmaya katılan annelerden dördü çalışmakta, diğerleri ise ev dışında çalışmamaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri annelerle yarı yapılandırılmış görüşmeler yapılarak toplanmıştır. Bu amaçla alanyazın taranarak görüşme formu oluşturulmuştur. Temel, alternatif ve sonda soruları oluşturularak alan uzmanlarının görüşleri alınmıştır. Ayrıca çalışma grubu dışındaki bir anne ile pilot görüşme yapılmış ve forma son şekli verilmiştir. Yarı yapılandırılmış görüşme formu iki bölümden oluşmaktadır. İlk bölümde görüşme yapılan katılımcıların kişisel bilgileri ile ilgili sorular, ikinci bölümde ise annelerin bebeklerinin teknolojik araçları kullanmalarına ilişkin amaçları, bebeklerin bu araçlara yönelik tepkileri, yararları, zararları ve teknoloji kullanımı konusunda genel görüşlerini içeren 18 adet soru yer almıştır. Sorular Ek'te yer almaktadır.

Verilerin Toplanması ve Analizi

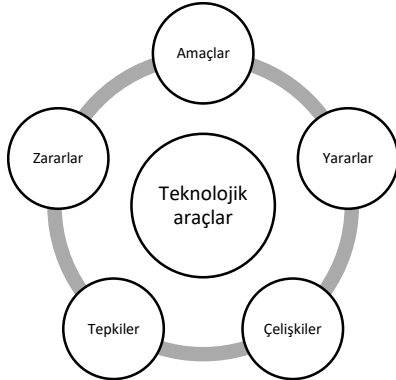
Araştırmanın verileri 2020 Şubat ve Mart aylarında Denizli ilinde toplanmıştır. Görüşmeler, katılımcıların kendilerini rahat hissedebilecekleri, sessiz ve sağlıklı görüşmelerin yapılabileceği kendi evlerinde veya işyerlerinde yapılmış ve ses kayıt cihazı ile kaydedilmiştir. Anneler ile yapılan bu görüşmeler yaklaşık 15-30 dakika sürmüştür. Nesnel ve tarafsız veri toplamak amacıyla görüşmelerde araştırmacı, annelere kendi görüşlerini açıklamamaya ve etki etmemeye özen göstermiştir. Elde edilen ses kayıtları yazılı formata aktarılmıştır. Katılımcıların kimliklerinin gizli tutulması için anne isimleri yerine A1'den A8'e kadar anneler numaralandırılmıştır.

Veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. İçerik analizi, elde edilen verilerin oluşturulan temalar altında açıklanması, yorumlanması, neden-sonuç ilişkilerinin irdelenmesi ve sonuca ulaşılmasını sağlayan bir yaklaşımdır (Cresswell, çev. 2017). İlk olarak görüşme notları dikkatlice araştırmacı tarafından okunmuş ve kendi içinde anlamlı bütün oluşturan ve tekrar eden kavramlar isimlendirilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2013). İkinci olarak, tüm görüşme notları oluşturulan bu kodlarla kodlanmıştır. Üçüncü olarak bu kodların ilişkili olduğu temalar oluşturulmuştur. Son olarak, temalara giren alıntılardan en açıklayıcı olanları seçilerek sunulmuştur.

Çalışmanın inandırıcılığını ve aktarılabiliğini sağlamak için katılımcı teyidi, derinlik odaklı veri toplama, ayrıntılı betimleme ve uzman görüşü teknikleri kullanılmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Katılımcı teyidi için annelerden görüşme notlarını okumaları ve onaylamaları istenmiştir. Araştırma verileri doğrudan alıntılarla okuyucuya sunulmuş derinlik odaklı veriler ve ayrıntılı betimlemeler sağlanmıştır. Ayrıca iki araştırmacı tarafından veriler kodlanmış ve kodlar arası tutarlılık, uzlaşma sayısı / uzlaşma sayısı+uzlaşmama sayısından oluşan toplam kodlara bölünerek hesaplanmış ve % 87 olarak bulunmuştur (Miles ve Huberman, 1994). Kodlayıcılar arasındaki farklılıklar uzlaştırılmıştır ve ortak temalar oluşturulmuştur.

Bulgular

Veri analizi sonucunda beş temel tema ortaya çıkmıştır. Bunlar annelerin bebeklerde teknoloji kullanımına ilişkin görüşlerinden elde edilen (1) Amaçlar (2)Yararlar (3) Zararlar (4) Tepkiler ve (5) Çelişkilerdir ve bu temalar Şekil 1’de gösterilmiştir. Bu temalar ve temaları oluşturan alt temalara ilişkin bulgular doğrudan alıntılar yapılarak verilmiştir.

Şekil 1. Annelerin teknolojik araçlara ilişkin algıları.

Amaçlar

Araştırma bulguları annelerin teknolojiyi üç temel amaçla kullandıklarını ortaya koymuştur. Bunlar; (1) bebeği sakinleştirmek ve meşgul etmek, (2) yemek yedirmek, (3) görüntülü konuşmadır. İlk olarak, katılımcı anneler bebeklerini sakinleştirmede, dikkatlerini dağıtmada teknolojik araçların işe yaradığını belirtmişlerdir. Örneğin, A3 teknolojik araçlarla bebeğini ilk kez kendisinin tanıstırıldığını belirtirken “İlk defa iki yaş gibiydi sanki. Bez değiştirirken çok sıkıntı yaşıyordum ve ağlıyordu. Durmuyordu bezi kaldırdığım zaman hemen kaçıp gidiyordu. O zaman, hani dikkatini dağıtmak için verdiğim olmuştur. İşe yarıyordu ve susuyordu.” sözleriyle bebeğe ekrandan bir şeyler izletmenin sakinleştirici ve dikkat dağıtıcı etkisini dile getirmiştir. Benzer

şekilde, A4 de teknolojik araçların olumsuz etkilerinin farkında olduğunun altını çizerek, teknolojik araçları bebeğini oyalamak amacıyla kullanmak yerine onun dikkatini dağıtmak amacıyla kullandığını aşağıdaki sözleri ile açıklamıştır:

Sakinleştirmek için vermiyorum, o beni çok rahatsız eden bir şey. O yüzden ne kadar geç tanışılırsa o kadar iyi bence. Çocuklara bir şey vereyim oyalansınlar ben de işime bakayım demiyorum, demeyi de düşünmüyorum. Mümkün olduğu sürece şu an için tek yaptığımız altlarını değiştirirken kendi videolarını telefonda izletmek oluyor. İlgilerini çekmek, dikkatlerini dağıtmak amacıyla kullanıyorum.

Aynı zamanda A5, “Çok sinirlendiğinde müzik açıyorum. Müziği çok seviyor, normal eline vermeden müzik açtığında çok çabuk sakinleşebiliyor.” ifadeleri ile müzik dinlettiğini belirtirken, A8 ise “Bir yere giderken hazırlanmam gerektiğinde, bazen veriyorum sabit durması gerektiğinde bir yerleri karıştırmamın diye veriyorum ama çok sık değil.” sözleriyle bebeklerinin sakinleşmesi için teknolojiden yararlandıklarını belirtmişlerdir.

İkinci olarak anneler bebeklerine yemek yedirirken teknolojik araç kullandıklarını, özellikle bebeklerine telefonda çizgi film izlettiklerini belirtmişlerdir. Örneğin A3, “Bir buçuk, iki yaşına doğru yemek yedirebilmek için telefonda çizgi film açmışım ilk kez yemek yedirmek için ben gösterdim ama sonrasında sürekli bu yöntemi kullanınca yemek yerken sürekli istemeye başladı.” sözleriyle durumu açıklamıştır. Bu uygulamalara paralel olarak, A5 de bebeğine yemek yedirirken telefonu kullandığı belirtmiş ve bu durumdan pişmanlığını da aşağıdaki ifadelerle dile getirmiştir:

Bebeğim 14 aylık şu an. İlk doğduğundan beri telefonda bebek şarkıları falan dinletiyordum. Yaklaşık şu son 4 aydır tanışmış olması normal. Onsuz yemek yemiyor yapacak bir şey yok, 10 aylıkken tanıştı diyebilirim. Özellikle kahvaltı da olsun yemediği yemekte çok zorlandığımda önüne telefonu açıp o şekilde veriyorum. Aslında vermemem gerekiyor ama başka türlü hiç yani yemek yemiyor. Yemesini kolaylaştırıyor ama sadece sevmediği yemeklerde veriyorum, öbür türlü, diğer türlü yok. Kendi vitamini için yemediği durumlarda, yemek yemediği durumlarda mesela son dört lokma kalmış ama ısrarla yemek istemiyor ama onun için de gerekli vitamini alması gerekiyor, öyle durumda sevdiği müzikleri açıyorum, bazen telefon uzak ama kendisi temas etmiyor, en fazla beş dakika tamam yemediği yemekler olduğunda izletiyorum.

Belirtilen ifadelerden A5’in her ne kadar teknolojiyi bebeğine yemek yedirmek için kullandığını söylese bile bu durumdan dolayı rahatsızlık duyduğu anlaşılmaktadır. Bebeğin sağlıklı beslenmesi için teknolojiyi kullanmayı rasyonelleştirmeye çalışmaktadır. Süreyi sınırlandırmaya çalışma çabası ve uzaktan ekram izletmesi teknolojinin olumsuz etkilerinden bebeğini korumaya çalıştığını

göstermektedir. Endişe ve pişmanlık yaşaması A5'i yanlış olduğunu dile getirdiği bu alışkanlıktan vazgeçirmekte yeterli olmamıştır.

Üçüncü olarak anneler, uzaktaki yakınları ile görüşmek amacıyla bebekleri için teknolojik araçları kullandıklarını dile getirmişlerdir. A4, "Görüntülü konuşturuyoruz, görmek için arıyorlar, eşimin ailesi daha çok yapıyor. Ama görüşme sağlıklı olmuyor. Bebeğimiz telefona uzanıp almaya çalışıyor, alıp götürüyor." ifadeleriyle bebeğinin bu teknolojiden yararlandığını belirtmiştir. A8 ise bebeğinin ilk kez sekiz aylıkken bu teknoloji ile tanıştığını ve hâlâ görüntülü konuşmayı sürdürdüğünü dile getirmiştir. Diğer anneler de teknolojiyi görüntülü konuşma gibi hayatı kolaylaştıran bir amaç için kullandıklarını ifade etmelerine rağmen, bebeklerini teknolojik araçlardan mümkün olduğunca uzak tutma çabasında olduklarını vurgulamışlardır.

Tepkiler

Katılımcı anneler genellikle teknolojik araçları bebeklerine verirken bebeklerinin istekli ve mutlu olduklarını ancak bırakmaları istendiğinde ise olumsuz tepkilerle karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Örneğin A5: "Mutlu oluyor tabii ki doğal olarak eline alınca, değişik bir şey çünkü mesela kamerasını falan açınca, kendini görünce daha bir mutlu oluyor. Görüntülü konuşmalarda daha bir mutlu ama ne kadar uzak o kadar iyi. Ama elinden alırken kızıyor, sinirleniyor."

Yukarıdaki ifadelerde bebeğin teknolojik araca ulaştığında mutlu olduğunu ve bu araçları kullanmada istekli olduğu görülmektedir. Ancak annenin bu durumdan rahatsız olduğu ve kaygılar taşıdığı da anlaşılmaktadır.

Bebekler genellikle tablet bilgisayar ya da akıllı telefon gibi teknolojileri ebeveynlerinden görüp istemekte ya da bu araçları ebeveynler bebeklere sunmaktadır. Ebeveynler bunu reddettiğinde ise bebeklerde sinirlenme ve direnç gösterme gibi istenmeyen tepkiler oluşmaktadır. Teknolojiye yönelik bebeklerin tepkisine ilişkin başka bir anne ifadesi aşağıda yer almaktadır:

Bir keresinde YouTube'dan müzik açalım dans edelim dedik. Orada ardındaki videoyu fark ettiklerinde çılgın gibi onu izlemek istediler, kapattığımızda çok büyük tepki verdiler. Şunu fark ediyorum ki ben onlara bu bilgiyi sağladıkça farkındalıkları arttığında daha çok talep edecekler. O yüzden ne kadar az o kadar kolay diye düşünüyorum. Ne kadar geç tanışılırsa o kadar iyi olur diye düşünüyorum. Televizyon çok önemli değil bence aile yapısı ile ilgili, evde Tv izlenmiyorsa çocuk izlemez ama telefon öyle değil herkesin elinde var bir süre sonra telefonu alma, onunla oynama demek bazı sorunlara yol açıyor bence çünkü biz kullanıyoruz. Her an elimizde, en ufak bir aralıkta bakıyoruz telefonumuza. Bizim yaptığımız bir şeyi ona yapma demek bence ikiye bölünmüş oluyor, çocuk için yanlış bir durum aslında çelişkili davranmış oluyoruz. Beni aslında telefon daha çok korkutuyor. (A4)

Annenin bu ifadelerinden aslında bebeğine teknolojik araçları kullanırmak istemese de bu araçlar ile bebeklerini kendisinin tanıştırdığı, teknolojik araca ulaşamadıklarında bebeklerinin verdiği olumsuz tepkiden endişe duymakta olduğu anlaşılmaktadır. Aslında anne, bebeklerini teknolojik araçlardan uzak tutmak istemektedir ancak günümüzde teknolojik araçların tamamıyla yaşamımızda olması nedeniyle anne, bebeklerine dürüst davranmak adına bebeklerini tamamen teknolojik araçlardan uzaklaştıramayacağını farkındadır.

Yararlar

Katılımcı anneler teknolojik araçların bebeklerinin dil gelişimi, dikkat ve görsel algılarını ve öz bakım becerilerini desteklediğini belirtirken kendi işlerini kolaylaştırdığını da ortaya koymuşlardır. Anneler, teknolojinin bebekleri için olumlu taraflarının olduğuna inanmaktadırlar. Örneğin, A1 durumu aşağıdaki sözleriyle açıklamaktadır.

Bir yaşından sonra 15-20 dakika veya yarım saat kullanabilir, çizgi film izleyebilir. Açıkçası zaten 2-3 yaşına kadar farkına vardıklarını düşünmüyorum, o yaştan sonra anlıyorlar bence. Çok da karşı değilim. 2-3 yaşından sonra katkısı var bence. Mesela çizgi filmlerden öz bakım becerilerini bile öğrenebiliyorlar. Yararlı çizgi filmlerden, videolardan, eğitici içeriklerden öğrenebiliyorlar bence.

Katılımcı anneler bebeklerin teknoloji kullanımına yönelik eğitici içerikler kullandığında ve süre sınırlandırıldığında teknolojik araçların bebekler için yararlı olduğunu belirtmiştir. Başka bir anne ise, teknolojinin bebelere yararlı olup olmadığı konusunda açık bir ifade kullanmasa da bebeğinin bir şeyler öğrendiğini fark ettiğini belirtmiştir. Annelerin bu konudaki görüşleri aşağıdaki gibidir:

Eğer çocuğu bilgilendirecekse, yaşına uygun şeyler varsa ve amacına uygun kullanılıyorsa bence yararlı. Onun izlememesi gereken uygulamalar varsa bence zararlı olur. Mesela eşleştirme oyunu tarzında bir oyun varsa, dikkat konusunda el-göz koordinasyonu konusunda yardımcı olabileceğini düşünüyorum. Şarkılarda ritm tutma ve görsel algı için faydalı olabilir. (A8)

Bir şeyler öğrendiğini düşünüyorum. Ne kadar yararlı olduğunu bilmiyorum ve hani bir şeyler öğrensini diye vermedim ilk baştan beri ama sonrasında takip ettiğim zaman işte bir şeyleri gerçekten öğrendiğini fark ediyorum. Sayı saymayı, renkleri İngilizce sayı saymayı ve bunun gibi öyle şeyleri telefonda ya da televizyondan çizgi filmde öğrendiğini gördüm. (A3)

Annelerin bu ifadeleri eğitici içerikli teknolojik araçların kullanılmasının bebekleri için yararlı olduğunu düşündüklerini göstermektedir. Öte yandan, A4 bebeğinin yaparak-yaşayarak öğrenmesini gerektiğini ve bu nedenle teknolojik

araçların bebekler için yararının sınırlı olduğunu belirtmiştir. Bu araçların daha çok annelerin işini kolaylaştırdığını aşağıdaki sözleri ile ortaya koymuştur:

Bence bebekler için değil ama annelerin işini kolaylaştırıyor. Mesela iki yaşından sonra bebekler çizgi film izlerken anne kendi işini yapabilir ama şu an için değil. Bebekler için sürekli oyun bulmaya çalışmak anne için yorucu bir iş o yüzden teknolojik araçlar bir alternatif olabilir diye düşünüyorum. Çünkü teknolojik araçlar çocuklar için ilginç bir şey ve uzun süre dikkatlerini çekebiliyor. Yarım saat izlerse bu aile için uzun bir süre, anne kendi işini yapabilir bu sürede bebekler bir şeyler izlerken. Anne bu yarım saatte çocuklarının yanında dinlenebilir, yemek yapabilir, ev ile ilgili işlerini yapabilir. Üç yaşta belki eğitici çizgi filmler belki kelime hazinelerini arttırabilir, dil ve bilişsel gelişimine etkisi olmaz bence etkileşim yok belki. Özbakım becerilerini görerek öğrenir. Ama bence gelişimi desteklemenin farklı yolları var. Yaparak-yaşayarak öğrenmelerini doğru buluyorum. (A4)

Zararlar

Genel olarak anneler obezite, otizm, bağımlılık ve sosyalleşme sorunlarını teknolojinin zararlı etkileri olarak belirtmişlerdir. Örneğin A1 aşağıdaki ifadeleri ile teknoloji ve obezite arasındaki ilişkiyi açıklamıştır: “Yemek yedirmek, kendi işini yapmak ya da bebeği sakinleştirmek için kullanılmamalı bence; anne-baba kontrolünde olmalı, eğitici çizgi filmler izletilmeli. Yemek için kullanıldığında zaten bence direk obezite yani obeziteye sebep oluyor, direk ona odaklanıyor bebekler.”

A1 ekran karşısında yemek yemenin bebek için bir alışkanlığa dönüşeceğini ve sonuçta bunun obeziteye yol açacağını ve bu bağlamda teknolojik araçların zararlı olabileceği görüşünü savunmaktadır. Ek olarak, A7 ise teknolojinin yanlış kullanımında bebeklerde otizme neden olabileceğini aşağıdaki şekilde açıklamıştır: “Biz açarsak tabi ki, bebek izlerse saatlerce boş boş bakabilir, biz de işimizi yapabiliriz. Bebekler için bence en büyük zararı otizme sebep olması hem görsel hem işitsel uyaranlar gereğinden fazla var; tüm gelişim alanlarını olumsuz etkilediğini düşünüyorum.”

Bu ifadeler annenin teknolojik araçların yanlış kullanımında bebekler için olumsuz sonuçları olacağını vurgulamaktadır. Benzer şekilde A2, “Bebeklere bir faydası yok bence bağımlılık yapıyor, radyasyon yayıyor. Bebekler anlamıyor zaten ekranda gördüklerini sadece renkler farklı geliyor bence, beynini uyuşturuyor, öyle düşünüyorum.” ve bu ifadeleri destekler şekilde A7 “Bence kullanmamalı iki yaşına hatta olabiliyorsa üç yaşına kadar zihin gelişiminin en hızlı olduğu dönem. Bu tür araçları izlediğinde sosyal gelişimi de engelleniyor, kendini bütün uyaranlara kapatıyor bence.” sözleriyle teknolojik araçların bebeklere hiçbir yararı olmadığını düşündüklerini belirtmişlerdir.

Teknolojik araçların bağımlılık yaptığını vurgulayan başka bir katılımcı anne, ilk çocuğunun teknoloji bağımlısı olduğunu belirterek bebeğini mümkün olduğunca teknolojik araçlardan uzak tutmaya çalıştığını belirtmiştir.

Bence hiç faydalı yanı yok, bağımlılık yapıyor. Sadece haberleşmek için kullanılmalı, o açıdan faydalı. Bağımlılık yapıyor, çevresiyle alakası kalmıyor, çocuğun sosyal hayatı kalmıyor. Maalesef büyük oğlum bağımlı, ikinci çocuğum da onun yolundan gidiyor, üçüncü çocuğumda bunu yapmamaya çalışıyorum şu an. (A6)

Katılımcı annelerin bu ifadeleri, obezite, otizm, bağımlılık gibi medyanın da sıklıkla dile getirdiği teknolojik araçların olumsuz etkilerinden haberdar olduklarını göstermektedir. Ancak annelerin bahsedilen bu olumsuzlukların sadece teknolojik araçlardan kaynaklandığını vurgularken bu araçların çocuk gelişimine uygun kullanılması ve etkili ebeveyn medya arabuluculuk stratejileri hakkında yeterli farkındalıklarının olmadıkları görülmektedir.

Çelişkiler

Katılımcı annelerin bebekler için teknolojik araçların zararlı olduğunu düşünmelerine ve onlara bu araçları vermek istememelerine rağmen, bebeklerinin bir şekilde televizyon, telefon, tablet gibi teknolojik araçlara maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu konuda anneler kendi ifadeleri ile çelişkili olarak teknolojik araçları istemeseler de bebeklerine verdiklerini dile getirmişlerdir. Özellikle çağa ayak uydurmak için bebeğine teknolojik araç vermek zorunda olduğunu ve günümüzde bebeklerin ve çocukların ne kadar dikkatli olursak olalım bir şekilde teknolojik araçlarla tanıştıklarını A3 aşağıdaki sözleri ile ifade etmiştir:

“Teknolojinin ortasına doğuyor çocuklar. Bizim de etrafımızda, biz de kullanıyoruz. Biz evet, onları önermiyoruz ama çevrenin farkına varmaya başladığı andan itibaren ne yapıyorlar, telefonun farkına varıyorlar.”

Benzer şekilde A1, bebekleri teknolojiden uzak tutmanın çok güç olduğunu “Şu dünyada yani mümkün değil. Tamamen televizyonsuz, tabletsiz dünyanın olmadığını düşünüyorum.” ifadeleri ile dile getirmiştir. Anneler teknolojinin bu yaştaki bebekleri için zararlı olduğunu düşündüklerini ve bunu bilmelerine karşın bebeklerinin teknolojik araçlara maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Bu duruma ilişkin A8’in görüşleri aşağıda verilmiştir:

Altı aylıkken ilk kez tanıştı diyebilirim. Abisi var üç-buçuk yaşında, o TV izlerken bebeğim de maruz kalıyor, erken tanıştı maalesef. Bence kullanmamalı bebekler ama uzak tutmak konusunda ne kadar başarılıyız bilemiyorum. Gittiğimiz ortamlarda izleyen çocukları görünce onlar da istiyorlar. Günde yarım saati geçmemeli, ilk kez iki yaşında tanışmalılar bence ama bulunduğu ortamda varsa engelleyemiyoruz. Mümkün olduğunca geç tanışmalılar bence. Aileler bu konuda bilinçlendirilebilir.

Teknolojiyi artık hayatımızdan çıkaramayız ama aileler faydalı içerikler ve sınırlandırma konusunda bilgilendirilmeli bence.

Annenin aslında bebeğinin teknolojik araçlar ile geç tanışmasını istemesine rağmen evde abinin olması nedeniyle bebeğinin bu araçlara maruz kalmasından rahatsızlık duyduğu görülmektedir. Ancak anne rahatsızlık duymasına ve teknolojik araçların bebeği için zararlı olduğunu bilmesine rağmen kendisi bu duruma engel olamamıştır. A7'nin aşağıdaki ifadelerinde bu çelişki açıkça görülmektedir:

Bence kesinlikle bebelere verilmemeli ama anne yalnızsa acil bir durumda güvenlik açığı oluşturmayacağı için mesela acil bir duşa girecekse anne verilebilir. Çok mecbur kalırsam acil durumlarda verebilirim. Bence olabildiğince teknolojik araçlardan uzak büyütülmeli bebekler ve çocuklar maruz bırakılmamalı. Birçok arkadaşımın çocuğuna yemek yedirirken dijital araçlardan bir şeyler izlettiğini gördüm. Bence görsel olarak iki-üç yaşına kadar kullanmamalılar. Verildiğinde de eğitici içerikler verilebilir, günde toplamda bir saat verilebilir. Bebelere dijital araçlardan müzik dinletilebilir ama video kesinlikle izletilmemeli.

Anneler teknolojik araçların bebelere verilir verilmemesi ile ilgili çelişkiler yaşamaktadırlar. Her ne kadar teknolojik araçların bebekler için zararlı olacağına dair kaygıları olsa da bu araçların bebekler üzerindeki meşgul edici, sakinleştirici etkilerinden dolayı zaman zaman kullanılabilirliğini düşünmektedirler. Sonuç olarak anneler teknolojik araçları bebekleri için kullanmak istememelerine rağmen genel olarak bebeklerin bu araçlara maruz kaldıklarını ve teknoloji çağında bebeklerini teknolojik araçlardan uzak tutmalarının olanaklı olmadığını belirtmişlerdir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada üç yaşından küçük bebeği olan annelerin bebeklerde teknoloji kullanımına ilişkin algıları ve görüşleri derinlemesine incelenmiştir. Araştırma sonucunda annelerin bebeklerde teknolojik araç kullanımına ilişkin algı ve görüşlerinin beş ana temada toplandığı saptanmıştır. İlk olarak anneler, yemek yedirmek, sakinleştirmek, onları meşgul etmek ve dikkatlerini dağıtmak amacıyla TV, tablet ve akıllı telefon gibi teknolojik araçları kullandıklarını belirtmişlerdir. Her ne kadar bu durumdan rahatsız olduklarını belirtseler de, katılımcı anneler teknolojik araçları bir çeşit kendi işlerini kolaylaştırıcı bir araç olarak algılamakta ve kullanmaktadırlar. Bu sonuç annelerin bebeklerine yemek yedirmek, onları sakinleştirmek ve dikkatlerini dağıtmak gibi günlük bebek bakım rutinlerini gerçekleştirmek amacıyla teknolojik araç kullanmalarına izin verdiklerini ortaya koyan benzer araştırmaları desteklemektedir (Atlı, Gününç ve Kuss, 2019; Wartella ve diğ., 2014). Ancak ekran karşısında yemek yiyen bebeklerin ekrandaki renkli ve sesli uyarıların ilgilerini çekmesi nedeniyle ne yediklerinin farkına varmadıkları ve annelerine itiraz etmedikleri için bu durumun gelecekte doğru beslenme alışkanlıklarının kazanılmasını engelleyebileceği ve obeziteye neden olabileceği vurgulanmaktadır (Hanley ve diğ., 2000; Tremblay, Katzmarzyk ve Willms, 2002). Anneler genel olarak baş edilmesi zor bebeklerini sakinleştirmek amacıyla teknolojik

araçları kullanmaktadır. Bu durum bebeklerin daha fazla teknolojik araçlara maruz kalmasına ve bebeklerdeki öz düzenleme becerilerinde eksiklikle ilişkilendirilmektedir (Radesky ve diğ., 2014). Araştırma sonucunda annelerin bebeklerinin teknolojik araçlarla erken dönemde tanışmalarını istememelerine rağmen çeşitli amaçlarla teknolojik araçları kullanmaya devam etmekte ve bu tutumlarını rasyonelleştirmeye çalışmakta oldukları ortaya çıkmıştır. Ebeveynlerin bu alandaki bilgilerini geliştirmek, teknolojiye yönelik ebeveyn tutumlarının çocuklarının dijital medya ile ilişkilerini etkileme eğilimi göstermesi açısından önemlidir (Vandewater ve diğ., 2007).

İkinci olarak araştırma bulguları annelerin teknolojik araçların yararları ve zararlarına ilişkin çeşitli algıları olduğunu ortaya koymuştur. Anneler teknolojik araçların kendi bebek bakımı ile ilgili işlerini kolaylaştırdığını belirtirken bebeklerinin ise dil, dikkat ve görsel algı ile öz bakım becerilerini desteklediğini dile getirmişlerdir. Anneler teknolojik araçların bilinçli şekilde kullanıldığında özellikle bir-iki yaşlarından sonra daha yararlı olabileceğini düşünmektedirler. İki yaşından küçük çocuklar için teknolojik araçların ve medyanın yararlarına dair kanıtlar hâlâ sınırlıdır (AAP, 2016). İki yaşından küçük çocuklar için iki boyutlu ekranlardaki içeriklerden öğrenmenin hâlâ sınırlı olduğu anlayışı hakimdir (Radesky ve Christakis, 2016). Gerçek yaşamdaki yetişkin-bebek etkileşimin öğrenmede etkili olduğu açıktır. Bu yaşlardaki bebeklerin dikkat kontrolleri ve sembolik düşünmenin bilgiyi ekrandan 3 boyutlu yaşama aktaramayacak kadar olgunlaşmamış olduğu ve bebeklerin ekrandan öğrenme fırsatlarının sınırlı olduğu düşünülmektedir (Roseberry ve diğ., 2014). Bu nedenle bebeklik gibi insan yaşamında kritik olan bir dönemde, bebeklerin zamanlarını etkili ve gerçek yaşam deneyimleri ile öğrenerek değerlendirmeleri önerilmektedir. Bu bağlamda annelerin yemek yedirme, alt değiştirme gibi bebek bakım işlerinde bebeğin öz düzenleme becerilerini kazandıracak fırsatlar olarak görmeleri ve teknolojik araçları daha az kullanmaları önerilmektedir.

Annelerin teknolojik araçların zararlarına dair algıları daha obezite, otizm, bağımlılık gibi bu araçların doğru kullanılmadığında meydana gelebilecek risklere odaklanmıştır. Ancak annelerin teknolojik araçların bu zararlı etkilerini ortadan kaldırmak için somut çözümlere dair görüşlerinin sınırlı olduğu dikkat çekmektedir. Teknolojik araçların zararlı etkileri ancak aşırı ve doğru kullanılmadıkları durumlarda ortaya çıkacaktır. Bu nedenle ebeveynlerin teknoloji kullanımında bebeklere rehberlik etmeleri önemlidir. Katılımcı annelerin bu konulara dair farkındalıklarını araştırmada dile getirmediikleri görülmektedir. Bu nedenle aktif arabulucuk gibi teknoloji ve medya kullanım stratejileri ile ilgili ebeveynlerin bilinçlendirilmesi önerilmektedir. Özellikle çocuk doktorları ve aile hekimleri bu konuda bilgilendirme çalışmaları ve materyalleri hazırlayabilirler. Konu ile ilgili bilgilendirici broşür ve çeşitli dokümanlar hazırlanarak toplumsal farkındalık artırılabilir.

Son olarak araştırma bulguları, annelerin bebeklerinin teknolojik araçları kullanmaları ile ilgili çelişkili yorum ve davranışları olduğunu ortaya koymuştur. Katılımcı anneler dijital çağa ayak uydurmak için teknolojik araçların kullanımının

gerekliliğinden söz ederken aynı zamanda buna karşı olduklarını dile getirmişlerdir. Hem bebeklerini bu araçlardan uzak tuttuklarını dile getirmiş, hem de bebek bakımı sırasında bu araçları kullandıklarını belirtmişlerdir. Bu tarz çelişkili durumlar annelerin algıları ve davranışları arasındaki tutarsızlığı ortaya çıkarmaktadır. Benzer bir araştırmada Cristia ve Seidl (2015), 0-36 aylık bebeklerin teknolojik araçların çevrelerinde olması nedeniyle yaşamlarında yer aldığı gerçeğini ortaya çıkarmış ve annelerin endişeleri ile bu araçların zararlarının farkında olmalarına rağmen birçok nedenlerle kullanıldığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu noktadan hareketle annelere bebek bakımını kolaylaştırmak için alternatif stratejiler öğretilmesi ve bebeklere yönelik teknolojik araçların doğru kullanımını konusunda açık ve anlaşılır bilgiler verilmesi önerilmektedir (Radesky ve Christakis, 2016; Thakkar, Garrison ve Christakis, 2006). Özellikle bebeklerin sakinleştirilmesinde kullanılacak stratejilerin (bebeğin gereksinimlerine duyarlı ve sabırlı olma, rutinler oluşturma gibi) annelere çocuk doktorları ve Aile Sağlığı Merkezleri'nde görev yapan hemşireler tarafından öğretilmesi, teknolojik araç kullanımının olumlu ve olumsuz yönlerini anlatan broşürler ile farkındalık yaratılması anneleri teknoloji kullanma konusunda sınırlandıracaktır. Ayrıca bebeklerin teknoloji kullanımına yönelik somut ilkeler Sağlık Bakanlığı, Yeşilay gibi resmi kurum veya kuruluşlarca yayınlanırsa anneler özellikle süre ve içerikle ilgili bilinçli davranışlar kazanabilirler. Burada annelerin çocuklara teknolojik araç kullanırken nasıl aracılık ettikleri önemlidir. Bu nedenle teknolojik araçların etkili ve doğru kullanımının nasıl olması gerektiği annelere açıklanmalıdır. Bu açıklamalar arasında teknolojik araçlarla bebeklerin nasıl tanıştırılacağı, hangi durumlarda kullanılacağı, içerik ve süre sınırlandırmalarının nasıl yapılacağı, nerede ve ne zaman bu araçların kullanılabileceği yer almalıdır. Bebeklik dönemi ebeveyn çocuk iletişimi, temel beceri ve alışkanlıkların kazanılması açısından kritiktir. Bu nedenle bebekleri ekranla uzun süre meşgul etmek yerine ebeveynlerin oyun ortamı, oyun materyali, oyun arkadaşları ve oyuna rehberlikle ilgili bilgilendirilmeleri ve bebekleriyle kaliteli zaman geçirmeleri önerilmektedir.

Bu araştırma ortaya koyduğu önemli bulgularla alanyazına katkı sağlamakla birlikte bazı sınırlılıkları da taşımaktadır. Araştırmanın nitel desende oluşturulması sonuçların genellenebilirliğini engellemektedir. Bu nedenle ayrıntılı betimlemeler ve katılımcı alıntılarının sonuçların benzer durumlara aktarılabilirliğini destekleyeceği düşünölmektedir. Bebeklik ve teknolojinin etkileri ile ilgili özellikle boylamsal araştırmalara alanyazında ihtiyaç duyulduğu da açıktır. Ayrıca anneler için hazırlanacak eğitim programlarında teknoloji kullanımı ile ilgili bölümlerin bulunması veya medya okuryazarlığı ve teknoloji eğitimi programlarının hazırlanması yararlı olacaktır.

Etik Kurul Kararı

Bu araştırma, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'nun 30/06/2020-E.39051 tarih ve sayılı izni ile uygun bulunmuştur.

Kaynakça

- Aladé, F., Lauricella, A. R., Beaudoin-Ryan, L., and Wartella, E. (2016). Measuring with murray: Touchscreen technology and preschoolers' STEM learning. *Computers in Human Behaviour*, 62, 433-441. doi: 10.1016/j.chb.2016.03.080
- American Academy of Pediatrics, Council of Communications and Media (AAP) Policy statement (2016). Media and young minds. *Pediatrics*, 138(5). doi: 10.1542/peds.2016-2591
- Anderson, D. R., and Pempek, T. (2005). Television and very young children. *American Behavioral Scientists*, 48(5), 505-522. doi: 10.1177/0002764204271506
- Aral, N. ve Doğan-Keskin, A. (2018). Ebeveyn bakış açısıyla 0-6 yaş döneminde teknolojik alet kullanımının incelenmesi. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5(2), 317-348. doi: 10.15805/addicta.2018.5.2.0054
- Atlı, S., Gününç, S. ve Kuss, D. (2019). Impact of parents' technology use on 18-24 month old infants' adaptive behaviours. *Adaptive Behaviour*, 27(3), 197-219. doi: 10.1177/1059712319845340
- Barr, R. (2013). Memory constraints on infant learning from picture books: Television, and touchscreens. *Child Development Perspectives*, 7(4), 205-210. doi: 10.1111/cdep.12041
- Linebarger, D. N., and Barr, R. (2016). Conclusions: Making screens make sense for young children. In R. Barr and D. Linebarger (Eds.), *Media exposure during infancy and early childhood*. Cham: Springer.
- Bergen, D., Davis, D. R., and Abbitt, J. T. (2016). *Technology play and brain development: Infancy to adolescence and future implications*. New York: Routledge.
- Berk, L. (2013). *Bebekler ve çocuklar* [Infants and children]. (N. Işıkoğlu-Erdoğan, Çev.). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık. (2007)
- Bernier, A., Calkins, S., and Bell, M. (2016). Longitudinal associations between the quality of mother-infant interactions and brain development across infancy. *Child Development*, 87(4), 1159-1174. doi: 10.1111/cdev.12518
- Bronfenbrenner, U. (1979). *The ecology of human development: Experiments by nature and design*. Cambridge, MA: Cambridge University Press.
- Budak, K. S. (2020). *Okul öncesi dönem çocukları için dijital oyun bağımlılık eğilimi ölçeğinin ve dijital oyun ebeveyn rehberlik stratejileri ölçeğinin geliştirilmesi, problem davranışlarla ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.

- Chiong, C., and Shuler, C. (2010). *Learning: Is there an app for that? Investigations of young children's usage and learning with mobile devices and apps*. Retrieved from https://clalliance.org/wp-content/uploads/files/learningapps_final_110410.pdf
- Christensen, L. B., Johnson, R. B., and Turner, L. A. (2015). *Araştırma yöntemleri: Desen ve analiz* [Research methods: Design and analysis]. (A. Aypay, Çev. Ed.). Ankara: Anı Yayıncılık. (2014)
- Courage, M.L.(2017).Cognitive development in digital contexts. In F. C. Blumberg and P. J. Brooks (Eds.), *Screen media and youngest viewers: Implications for attention and learning* (pp. 3-28). Cambridge: Academic Press.
- Cresswell, J. W. (2017) *Araştırma deseni* [Research desing]. (S. B. Demir Çev. Ed.). Ankara: Eğiten Kitap. (2015)
- Cristia, A., and Seidl, A. (2015). Parental reports on touch screen use in early childhood. *Plos one*, 10(6). doi: 10.1371/journal.pone.0128338
- Epstein, A. S. (2015). *Using technology appropriately in the preschool classroom*. Retrieved from <https://www.childcareexchange.com/using-technology-appropriately-in-the-preschool-classroom/>
- Günüç, S. ve Atlı, S. (2018). 18-24 aylık bebeklerde teknolojinin etkisine yönelik ebeveyn görüşleri. *Addicta: The Turkish Journal on Addiction*, 5(2), 205-226.
- Hanley, A. J., Harris, S. B., Gittelsohn J., Wolever, T. M., Saksvig, B., and Zinman, B. (2000). Overweight among children and adolescents in a native Canadian community: Prevalence and associated factors. *Am J Clin Nutr.* 71(3), 693-700. doi: 10.1093/ajcn/71.3.693
- Hipp, D., Gerhardstein P., Zimmermann, L., Moser A., Taylor, G., and Barr R. (2017). The dimensional divide: Learning from T.V. and touchscreens during early childhood. In R. Barr, and D. Linebarger (Eds.), *Media exposure during infancy and early childhood* (pp. 33-54). Springer.
- Işıkoğlu-Erdoğan, N. (2017, April). *Digital play for children under three: A Turkish example*. 43rd Annual International Conference The Association for the Study of Play. The Strong National Museum of Play. Rochester, NY.
- Işıkoğlu-Erdoğan, N. (2019). Is digital play popular? Examining parents' play preferences for their children. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 46, 1-17.doi: 10.9779/pauefd.446654
- Kucirkova, N., Littleton, K., and Kyparissiadis, A. (2018). The influence of children's gender and age on children's use of at home. *In British Journal of Educational Technology*, 49(3), 545-559. doi: 10.1111/bjet.12543

- Lauricella, R. A., Wartella, E., and Rideout, V. J. (2015). Young children's screen time: The complex role of parent and child factors. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 36, 11-17. doi: 10.1016/j.appdev.2014.12.001
- Lerner, C., and Barr, R. (2014). Screen sense: Setting the record straight research-based guidelines for screen use for children under 3 years old. *Zero to Three*, 35(4), 1-10. Retrieved from <https://eric.ed.gov/?id=EJ1125470>
- Livingstone, S., Mascheroni, G., Dreier, M., Chaudron, S. and Lagae, K. (2015) *How parents of young children manage digital devices at home: The role of income, education and parental style*. London: E.U. Kids Online, LSE.
- Lovato S. B., and Waxman, S. R. (2016). Young children learning from touch screens: Taking a wider view. *Frontiers in Psychology*, 7. doi: 10.3389/fpsyg.2016.01078
- McClure, E. R., and Barr, R. (2017). Building family relationships from a distance: Supporting connections with babies and toddlers using video and video chat. In R. Barr, and D. Linebarger (Eds.), *Media exposure during infancy and early childhood* (pp. 227-248). Springer.
- McClure, E. R., Chentsova-Dutton, Y. E., Holochwost, S. J., Parrott, W. G., and Barr, R. (2018). Look at that! Video chat and joint visual attention development among babies and toddlers. *Child Development*, 89(1), 27-36. doi: 10.1111/cdev.12833
- Meltzoff, N. A., and Kuhl, K. P. (2016). Exploring the infant social brain: What's going on in there?. *Zero to three*, 36(3), 2-9. Retrieved from http://ilabs.uw.edu/sites/default/files/16Meltzoff_Kuhl_Social%20Brain_ZTT.pdf
- Merriam, S. B. (2013). *Nitel araştırma: Desen ve uygulama için bir rehber* [Qualitative research]. (S. Turan Çev.). Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık. (2009)
- Miles, M. B., and Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook*. Thousand Oaks, CA: Sage.
- Myers, L. J., LeWitt, R. B., Gallo, R. E. and Maselli, N. M. (2017), Baby facetime: Can toddlers learn from online video chat? *Developmental Science*, 20(4), 1-15. doi: 10.1111/desc.12430
- Nevski, E., and Siibak, A.(2016). Mediation practices of parents older siblings in guiding toddlers' touchscreen technology use: An ethnographic case study. *Media Education*, 7(2), 320-340. doi: 10.14605/MED721609
- Radesky, J. S., Silverstein, M., Zuckerman, B., and Christakis, D. A. (2014). Infant self regulation and early childhood media exposure. *Pediatrics*, 133(5), e1172-e1178. doi: 10.1542/peds.2013-2367

- Radesky, J. S. and Christakis, A. D. (2016). Increased screen time implications for early childhood development and behavior. *Pediatric.theclinics.com*, 63(5), 827-839. doi: 10.1016/j.pcl.2016.06.006
- Roseberry, S., Hirsh-Pasek, K., and Golinkof, R. M. (2014). Skype me! Socially contingent interactions help toddlers learn language. *Child Development*, 85(3), 956-970. doi: 10.1111/cdev.12166
- Stephen, C., and Plowman, L. (2014). Digital play. In L. Brooker, M. Blaise, and S. Edwards (Eds.), *The SAGE handbook of play and learning in early childhood* (pp. 330-341). London: Sage
- Terras, M. M. and Ramsey, J. (2016). Family digital literacy practices and children's mobile phone use. *Frontiers in Psychology*. 7(1957). doi: 10.3389/fpsyg.2016.01957
- Thakkar, R. R., Garrison, M. M., and Christakis, A. D. (2006). A systematic review for the effects of television viewing by infants and preschoolers. *Pediatrics*, 118(5), 2025-2032. doi: 10.1542/peds.2006-1307
- Tremblay, M. S., Katzmarzyk, P. T., Willms J. D. (2002). Temporal trends in overweight and obesity in Canada, 1981- 1996. *Int J Obes Relat Metab Disord*. 26(4), 538-543. Retrieved from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/12075581/>
- Vandewater, E. A., Rideout, V. J., Wartella, E. A., Huang, X., Lee, J. H., and Shim, M. S. (2007). Digital childhood: Electronic media and technology use among infants, toddlers, and preschoolers. *Pediatrics*, 119(5), 1006-1016. doi: 10.1542/peds.2006-1804
- Wartella, E., Rideout, V., Lauricella, A. R., and Connell, S. L. (2014). *Parenting in the age of digital technology: A national survey*. Retrieved from https://cmhd.northwestern.edu/wp-content/uploads/2015/06/ParentingAgeDigitalTechnology.REVISED.FINAL_.2014.pdf
- Yeşilay (2020). *Teknoloji bağımlılığı*. <https://www.yesilay.org.tr/tr/bagimlilik/teknoloji-bagimlilikig adresinden erişilmiştir>.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zimmerman, F. J., and Christakis, D. A. (2005). Children's television viewing and cognitive outcomes, *Arch Pediatr Adolesc Med*. 159(July), 619-625. doi: 10.1001/archpedi.159.7.619
- Zimmerman, F. J., Gilkerson, J., Richards, J. A., Christakis, D. A., Xu, D., Gray, S., and Yapanel, U. (2009). Teaching by listening: The importance of adult-child conversations to language development. *Pediatrics*, 124(1), 342-349. doi: 10.1542/peds.2008-2267

Ek. Görüşme soruları

1. Bebeğinizi ilk kez ne zaman (akıllı telefon, televizyon, video, tablet, bilgisayar gibi) teknolojik araçlarla tanıştırdınız?
2. Bebeğinize teknolojik araç vermenizin önemli sebepleri nedir?
3. Sizce bebeğinize teknolojik araç vermek gerçekten gerekli midir? Hangi durumlarda gereklidir?
4. Bebeğinizle birlikte kullandığımızda teknolojik araçlarla neler yaparsınız? Mesela akıllı telefonda neler yaparsınız? Düzenli takip ettiğiniz veya kullandığınız uygulamalar var mıdır? Varsa nelerdir?
5. Televizyonda bebeğiniz programlar izler mi? Bebeğinizle vakit geçirirken TV açık mıdır? Sizin izlediğiniz TV programları bebeğinizin kısıda olsa dikkatini çeker mi? Ne yapar? İzlerse neyi ve ne kadar izler?
6. Tablet, bilgisayar ekranını izler mi? İzlerse neleri izler? Neler yapar?
7. Hangi durumlarda bebeğinize teknolojik araç veriyorsunuz? Verdiğinizde ne kadar işe yarıyorlar?
8. Bebeğinize teknolojik araçları verirken/ bebeğinizden alırken ve kullanırken davranışları nasıl oluyor?
9. Bebeğiniz siz önermeden kendisi teknolojik araçları kullanmak /izlemek ister mi? Sizden vermenizi veya açmanızı ister mi? Böyle bir durumda ne yaparsınız?
10. Bebeğiniz teknolojik araç kullandığında siz ne hissedersiniz? Ne düşünürsünüz?
11. Teknolojik araçların siz ve bebeğiniz için kolaylaştırıcı veya yararlı olduğu durumlar neler?
12. Teknolojik araçların siz ve bebeğiniz için zorlaştırıcı veya zararlı olduğu durumlar neler?
13. Bebeğiniz günde ne kadar süre teknolojik araçlara maruz kalır/izler? Hiç tek başına izler mi? İzlerse ne ve ne kadar izler?
14. Bebeğinizin teknolojik araçları akıllı telefon, TV, tablet vb kullanımı konusunda genel düşünceleriniz nelerdir? Sizce bebekler hangi dijital araçları kullanmalı, nasıl ve ne kadar süre kullanmalıdır?
15. Sizce bebekler için doğru ve uygun teknolojik araç kullanımı nasıl olmalıdır?
16. Çevrenizde bebeklerin teknolojik araçları kullandığını gözlemliyor musunuz? Bu durumla ilgili görüşleriniz nelerdir?
17. Eşiniz, çocuğunuzun bakıcısı, büyük anne/baba, kardeş vb bebeğinize teknolojik araçları kullanır mı? Eğer öyleyse sizin tepkiniz nasıldır? Böyle durumlarda neler yaparsınız?

18. Eklemek istediğiniz görüş ve düşünleriniz nelerdir?
19. Bu soruların cevaplarını ayrıntılandırmak için “Örnek verir misiniz?, detaylı açıklayabilir misiniz? Başka neler?” gibi sonda soruları gerekli olduğu durumlarda kullanılmıştır.

Mothers Views about Babies' Usage of Technological Tools

ARTICLE TYPE	Received Date	Accepted Date	Published Date
Research Article	07.10.2020	01.25.2021	02.01.2021

Nesrin Işıkoğlu ¹ and Erinç Ergenekon ²
Pamukkale University

Abstract

This study aims to examine the perceptions and views of mothers having babies between 0-36-month-olds about the use of technological tools. A phenomenological research pattern was used to determine whether babies use technological tools in their daily lives and for what purpose mothers use these tools. In the study, semi-structured interviews were conducted with eight mothers with babies between 0-36 months. The content analysis technique was used for analyzing the data. As a result of the study, five main themes emerged: (1) Purposes (2) Benefits (3) Harms (4) Reactions and (5) Contradictions regarding the use of technology in 0-36 month-olds. The results revealed that mothers used technological tools for child care routines such as feeding, calming the baby. Furthermore, although participant mothers find technological tools useful, they were aware of the risks involved in early usage before two years. Participant mothers emphasized that providing opportunities such as live chatting are among the benefits of technological tools. They also stated that babies had an interest in using technological tools, and they displayed adverse reactions when they were asked to give up these tools. Moreover, the mothers recognized the inevitable to keep babies away from technological tools in this digital age, so the mothers carried contradictory perceptions while giving these tools to their babies.

Keywords: Technological tools, smartphones, tablets, babies, mothers' views.

The Ethical Committee Approval: This research has been approved by the permission of Pamukkale University, Social and Human Sciences Research and Publication Ethics Board dated 30/06/2020-E.39051.

¹Corresponding Author: Prof. Dr., Faculty of Education, Department of Early Childhood Education, e-mail: nisikoglu@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7010-302X>

²MA, Tavass Vacational School, Child Care and Youth Services, e-mail: eergenekon@pau.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-9683-7600>

Purpose and Significance

The rapid development of technology causes babies to interact with technological tools such as television, smartphone, tablet, and computer at a very early age. The infancy period, which constitutes the first years of life, is critical in terms of development and learning. In this period, environmental factors, parent's own media use, and their attitudes towards media technology directly affect babies' home life and their experience with technological tools (Lauricella, Wartella and Rideout, 2015).

Experts have different opinions about the effects of technological tools such as tablets, smartphones, TV for babies, and children. Technological tools are used appropriately and effectively; they can support preschooler's learning, whereas excessive use may cause problems such as obesity due to inactivity for a long time. (American Academy of Pediatrics-AAP, 2016; Epstein, 2015). There are not many empirical pieces of research on the long-term effects of technology on infants development and learning (Işıkoğlu-Erdoğan, 2017; Lovato and Waxman, 2016), and some experts suggest that babies should not interact with or minimal interaction with technological tools (AAP, 2016; Yeşilay, 2020). Although babies' learning from the screen is limited, researchers who examining that parents expose their babies to technological tools show that the technological tools described as *pass it back* effects are useful and widely used to keep babies busy (Chiong and Schuler, 2010). As well as the harmful effects of technology, when appropriate content and time limitation, these tools can support cognitive, language social skills, and school readiness (Bergen, Davis and Abbitt, 2016; Lerner and Barr, 2014). While video chats for babies allow them to meet with distant family members, babies can learn new verbs through live chats as well as video chats (Roseberry, Hirsh-Pasek and Golinkof, 2014).

According to the Ecological System Theory (Bronfenbrenner, 1979), which shapes the theoretical framework of this research, the environment in which individuals live in their development affects development in various layers. These layers are the near environment known as a microsystem; specific relationships between the child's family and society, known as the ecosystem; it shapes the development of individuals, including more distant environmental factors known as macrosystems and both the age of children and the historical period in which they grow up (Berk, trans. 2013). The fact that technological tools are actively involved in all of these defined ecological systems directly affects the development of babies. For this reason, it is essential to examine how parents in the microsystem use their technological tools with their babies, for what purpose they introduce them, and their perceptions and views about the subject. It is thought that the in-depth examination of the technological tools that have just entered the life of babies and parental behaviors will contribute significantly to the literature. The primary purpose of this research is to determine how mothers with 0-36 months old babies use technological tools such as smartphones, tablets, and TV with their babies and to examine their perceptions and views on this subject.

Method

In this part, information is given about the participants, data collection tools, data collection process, and data analysis.

Participants. Eight mothers having an infant between 0-36 months old were selected through the purposeful sampling method to participate in this study. Two of the mothers were graduated from high school, one had an associate degree, 4 mothers had an undergraduate degree and one mother had a master's degree. The ages of participant children ranged from five months to 32 months and included three boys and five girls. This research has been approved by the permission of Pamukkale University, Social and Human Sciences Research and Publication Ethics Board dated 30/06/2020-E.39051.

Data collection tools. The data were collected through semi-structured interviews with the participant mothers. For this purpose, an interview form was created by the researchers. This form consists of two parts. In the first part, there were questions about the personal information of the participants interviewed, and in the second part, there were 18 questions about the mothers' goals regarding the use of their technological tools, the babies' reactions to these tools, their benefits, harms and their use of technology.

Data analysis. The data were analyzed by content analysis. Firstly, the interview notes were carefully read by the researcher, and the concepts that constitute a meaningful whole and repeat were named (Yıldırım and Şimşek, 2013). Secondly, all interview notes are coded with these codes. Thirdly, themes related to these codes have been created. Finally, the most descriptive of the quotations included in the themes were selected and presented.

Results

The results of the study were revealed five main themes that displayed mothers' perceptions and views regarding their baby's technological tool usage. Firstly, mothers confirmed that they used technological tools including TV, tablet, and smartphones to feed, calm, engage, and distract their babies. Even though the mothers said that they were uncomfortable with how they used technological tools, they perceived and used these tools as a device that helped their caregiving jobs. The results also revealed that participant mothers did not want their babies to use technological tools at an early age, they persisted to use these tools for various purposes and rationalized their attitudes.

Second, the research findings revealed that mothers had various perceptions regarding the benefits and damages of technological tools for babies. The mothers expressed that technological tools helped them to care for their babies as well as these tools support language development, attention, visual perception, and self-care skills of infants. Mothers believed that when technological tools were used consciously, they could be beneficial for children above two years old. On the contrary, mothers claimed that if these tools were used improperly, they might harm the babies and there were risks including obesity, autism, and addiction. However, the mothers had inadequate solutions to eliminate the risks and harmful effects of technological tools to young children.

Lastly, the research findings revealed that mothers displayed contradictory comments and behaviors regarding their baby's technological tool usage. As they discussed the necessity of using these tools to keep up with the digital age, they also expressed their doubts about them.

Discussion and Conclusions

In this study, mothers' perceptions and views about the use of technology in infants were examined through in-depth interviews. They asserted that technological tools helped them while feeding the babies and calming them down when they were distracted. These results were supported by similar research that proved mothers frequently used technological tools during daily baby care routines such as feeding, calming, and distracting (Atlı, Gününç and Kuss, 2019; Wartella, Rideout, Lauricella and Connell, 2014). However, the current literature emphasized that babies eating in front of the screen barely realize what they ate because of the colorful and audible stimuli on the screen and they did not object to their mothers and this might prevent gaining the proper eating habits in the future and cause obesity (Hanley et al., 2000; Tremblay, Katzmarzyk and Willms, 2002). At the same time mothers generally used technological tools to calm their hard-to-cope babies. This situation was associated with the exposure of babies to more technological tools and a lack of self-regulation skills in babies (Radesky, Silverstein, Zuckerman and Christakis, 2014). Improving parents' knowledge and behaviors of these risks are important in terms of parental attitudes towards technology, which tends to affect their children's relationships with digital media (Vandewater et al., 2007).

Evidence about the benefits of technological tools and media for children under two is still limited (AAP, 2016) and researchers advise real-life adult-baby interaction for effective learning. Babies at this age are not mature enough to be able to transfer information from the screen to 3D life, attention control, and symbolic thinking; therefore the opportunities for babies to learn from the screen are limited (Roseberry et al., 2014). For this reason, parents must guide babies in the use of technology. This research revealed that the participant mothers expressed a paucity of awareness about the risks of these tools. On the other hand, Turkish mothers are advised not to use technological tools with their babies at all. To follow this advice is very difficult and reasonable for mothers and their babies. Instead of banning the technological tools, it should be explained how mothers should effectively and appropriately use these tools. Specifically, parent education and training programs should discuss these issues with the parents.

This research contributes to the literature with its important findings, but it also has some limitations. The qualitative research design prevents the generalizability of the findings to a big sample. For this reason, the detailed descriptions and excerpts of the participants will hopefully support the transferability of the results to similar situations. It is also clear that longitudinal studies are needed in the literature on the effects of technology on infants and toddlers.

The Ethical Committee Approval

This research has been approved by the permission of Pamukkale University, Social and Human Sciences Research and Publication Ethics Board dated 30/06/2020-E.39051.